

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Broj: 02-03-8105/1

Podgorica, 11. maj 2020. godine

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r državne sekretarke, gospođe Dragane Čenić -

Poštovana gospođo Čenić,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 12-189/31, kojim se traži mišljenje na tekst *Predloga uredbe o dopunama Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da za implementaciju predložene uredbe nije potrebno obezbijediti finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
NAZIV PROPISA	Predlog uredbe o dopunama Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu
<p>1. Definisane probleme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Predloženim aktom rješavaju se sljedeći problemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predlog uredbe o dopunama Uredbe ima za cilj potpuno usklađivanje sa dopunama Priloga XVII Regulative (EC) br. 1907/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija (REACH) i osnivanju Evropske agencije za hemikalije, a sve u cilju bezbjednog upravljanja hemikalijama koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu; - Od oktobra 2018. godine kada je donešena Uredba o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu („Sl list CG“, br 70/18) Aneks XVII REACH Regulative dopunjen je tri puta, odnosno u Dijelu 1 dodata su nova ograničenja za ftalate, silanetriol i tridekafluorooktil, kao i novi dio koji se odnosi na supstance klasifikovane kao karcinogene, mutagene ili reproduktivno toksične 1.A ili 1.B kategorije. Predlogom uredbe prenose se navedene dopune čime se propis dodatno usklađuje sa zakonodavstvom Evropske unije. - Razlog donošenja Uredbe proizilazi iz procesa EU integracija, odnosno potpunog usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU. Uredba iz 2018 je bila usklađena sa Aneksom XVII REACH Regulative, ali s obzirom na kontinuirano prilagođavanje EU propisa tehničkom napretku potrebno je donijeti navedeni propis, radi dalje harmonizacije sa relevantnim amandmanima aneksa XVII REACH regulative, u pogledu zabrana i ograničenja. Posebni razlog donošenja Uredbe je dodatna zaštita javnog zdravlja populacije i životne sredine od štetnog efekta do kojeg mogu da dovedu zabranjeni načini upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životne sredine. - Glavni subjekti u procesu implementacije Uredbe su dobavljači hemikalija, 	

proizvoda odnosno proizvođači, uvoznici, dalji korisnici ili distributeri koji stavljaju na tržište hemikalije i proizvode. Predlog uredbe reguliše proizvodnju, uvoz, stavljanje na tržište, odnosno specifične upotrebe supstance. Ako ograničenje ima formu zabrane svih ili određenih načina upotrebe supstance, bezbjednije alternative moraju da se pronađu. Uz ograničenja, neprihvatljivi rizici po zdravlje ljudi i životnu sredinu se mogu izbjeći. Postupak zamjene je srž aktivnosti za smanjenje rizika koji opasne hemikalije imaju po životnu sredinu i zdravlje ljudi. SUBSPORT portal¹ je besplatan portal koji ima za cilj da bude polazna tačka svima koji su zainteresovani za zamjenu opasnih hemikalija. Ovaj portal je podrška kompanijama u ispunjavanju zahtjeva za zamjene koje nalažu EU propisi, ali predstavlja i izvor informacija i drugim zainteresovanim stranama kao što su nadležni organi, organizacije za zaštitu životne sredine, organizacije potrošača i naučne institucije. „Status quo“ ili mogućnost „ne činiti ništa“ podrazumijeva da se stvari ostave onakvim kakve i jesu. Hemikalije koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu moraju se mijenjati bezbjednijim alternativama.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predloženim propisom se omogućava potpuno usaglašavanje sa: Regulativom komisije (EU) 2018/1513 od 10. oktobra 2018. o izmjeni Priloga XVII Regulative (EZ) br. 1907/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija (REACH) u pogledu određenih supstanci klasifikovanih kao karcinogene, mutagene ili reproduktivno toksične supstance 1.A ili 1.B kategorije; Regulativom komisije (EU) 2018/2005 od 17. decembra 2018. o izmjeni Priloga XVII Regulative (EZ) br. 1907/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija (REACH) u pogledu bis(2-ethylheksil)-ftalata (DEHP), dibutil-ftalata (DBP), benzil-butyl-ftalata (BBP) i diizobutil-ftalata (DIBP); Regulativom komisije (EU) 2019/957 od 11. juna 2019. o izmjeni Priloga XVII Regulative (EZ) br. 1907/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija (REACH) u pogledu (3,3,4,4,5,5,6,6,7,7,8,8,8-tridekafluorooktil) silanetriola i TDFA-ova. Kako se Predlog uredbe odnosi na proizvodnju, stavljanje na tržište, odnosno specifične upotrebe navedenih supstanci jedan od ciljeva jeste i uvođenje bezbjednijih alternativa. Na EU nivou postoji veliki broj portala koji su besplatni, višejezični i služe za razmjenu informacija o alternativnim supstancama i tehnologijama, kao i veliki broj platformi, alatki i uputstava za procjenu supstanci i upravljanje postupkom zamjene.

- Nacionalnom strategijom upravljanja hemikalijama 2019-2022. godina, s Akcionim planom za period 2019-2022. godine, definisan je cilj *Unapređenje zakonodavnog okvira kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU u oblasti hemikalija i povezanim oblastima* (Aktivnost 1.8. Ažuriranje propisa o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po

¹ <https://www.subsportplus.eu/>

zdravlje ljudi i životnu sredinu). Usvajanje Predloga uredbe utvrđeno je i Programom pristupanja Crne Gore EU, za IV kvartal 2020.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Jedini način uređenja ovog pitanja je regulatorna opcija, kroz donošenje navedenog propisa. "Status quo" se za rješenje ovog problema ne može uzeti kao prihvatljiva opcija, jer se radi o ključnim pitanjima koje treba urediti na način da se obezbijede potpune i efikasne zabrane i ograničenja upotrebe, stavljanja na tržište i proizvodnje hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Takođe, ovo je jedini način za potpuno usklađivanje aneksom XVII REACH Regultive.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja data u propisu uticaće na: dobavljače hemikalija, odnosno proizvođače, uvoznike proizvoda, dalje korisnike ili distributere koji stavljanju na tržište proizvode. Crna Gora nema proizvođača hemikalija, svi uvoznici, distributeri uglavnom uvoze iz zemalja EU koja već godinama implementira navedena ograničenja i zabrane upotrebe, stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu i koje već uveliko koriste bezbjednije alternative. Neprihvatljiv rizik je jedan od tri opisa karaktera rizika (prihvatljiv, povećan i neprihvatljiv), odnosno rizik kojim se ne može upravljati, osim na način propisan Predlogom uredbe. Različite mjere upravljanja rizikom promovišu zamjenu opasnih supstanci bezbjednijim alternativama.

- Bezbjednije hemikalije su dobre i za potrošače i za poslovanje kompanija. Treba imati u vidu da se ne može samo porediti cijena kilograma opasne hemikalije sa cijenom kilograma njene bezbjednije alternative, jer je postupak procjene kompleksniji. Takođe, cijene bezbjednijih alternativa nisu statične, one su višije na početku, ali se smanjuju sa porastom tražnje. Pored toga, zamjena najopasnijih hemikalija je način da se smanje troškovi vezani za rukovanje opasnim hemikalijama (upotreba posebnih ličnih zaštitnih sredstava, primjena mjera za smanjenje rizika, upravljanje opasnim otpadom i sl). „87% industrijskih hemičara predvidjelo je da će se ponuda tzv. održive hemije povećati u

narednih 10-20 godina, a 42% je predvidjelo značajno povećanje" (Izveštaj OECD o inovacijama u hemiji²).

- Propis neće izazvati dodatne troškove građanima i privrednim subjektima, s obzirom da se bezbjednije alternative već uveliko implementiraju u zemljama EU odakle se i uvoze proizvodi.

- Zamjena najopasnijih hemikalija bezbjednijim alternativama je najčešće ekonomski opravdana za privredne subjekte, pored toga što je korisna za zdravlje ljudi i životnu sredinu.

- Donošenje propisa ne iziskuje dodatne troškove, jer ne predviđa osnivanje novih institucija, kao ni zapošljavanje novih službenika, ni nabavku nove opreme.

- U procesu donošenja ovog propisa nijesu utvrđene biznis barijere, jer nema (dodatnih) opterećenja na privatni sektor. Nema ni opterećenja administrativnog sistema.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;

- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;

- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;

- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;

- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;

- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje propisa nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore

- Implementacija propisa ne prouzrokuje međunarodne finansijske obaveze.

- Za sprovođenje propisa nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

- Neće se donositi dodatni podzakonski akti.

- Implementacijom propisa neće se ostvarivati prihodi za budžet Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;

- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);

- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

- U izradi Predloga uredbe nije korišćena eksterna ekspertiza.

² <http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=env/jm/%20mono%282012%293&doclanguage=en>

- U izradi Predloga uredbe kao članovi Radne grupe učestvovali su, pored predstavnika Direktorata za životnu sredinu Ministarstva održivog razvoja i turizma i predstavnici Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Uprave za inspekcijske poslove, Ministarstva rada i socijalnog staranja i Instituta za javno zdravlje.

- Ministarstvo održivog razvoja i turizma je, u skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Sl. list CG", br. 41/18), 14.02.2020. obavijestilo zainteresovanu javnost da je pokrenulo postupak javne rasprave za Nacrt uredbe.

- Tekst Nacrta uredbe bio je postavljen na web stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma, Portalu e-Uprave, Arhus centara. Ministarstvo je ovim objavljivanjem uputilo poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje predloge, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta uredbe. Zainteresovani subjekti su svoje komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije mogli dostaviti u pisanoj ili elektronskoj formi do 5. marta 2020. godine Ministarstvu održivog razvoja i turizma. Javna rasprava u formi tribine održana je 3. marta 2020. godine, u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma.

- Pored predstavnika Ministarstva održivog razvoja i turizma na javnoj tribini nije bilo drugih zainteresovanih subjekata.

- Ministarstvo je pripremiilo Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi o tekstu Nacrta uredbe, koji će biti objavljen na web stranici Ministarstva.

- Ministarstvo održivog razvoja i turizma uputilo je Predlog uredbe na davanje mišljenja, primjedbi i sugestija nadležnim ministarstvima i institucijama.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Prepreka za implementaciju propisa nema.

- Mjera koja se preduzima tokom primjene propisa radi ispunjenja ciljeva jeste vršenje redovne inspekcijske kontrole od strane nadležne inspekcije, a preko sanitarnog inspektora. Sanitarni inspektor vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ograničenja proizvodnje, stavljanja na tržište, ili upotrebu hemikalija ili proizvoda odnosno proizvoda u opštoj upotrebi. Takođe, kontrolu uvoza hemikalija vrši Uprava carina, u skladu sa propisom kojim je uređena oblast nadzora proizvoda na tržištu.

- Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su poštovanje propisanih ograničenja odnosno zabrana za određene hemikalije, kako pojedinačno tako i u proizvodima.

- Agencija za zaštitu prirode i životne sredine i navedeni inspekcijski organi imaju zakonom utvrđene nadležnosti za sprovođenje primjene ovog propisa. Nadzor nad radom Agencije vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Podgorica, 22.04.2020.godine

DRŽAVNA SEKRETARKA
Dragana Čenić

Digitally signed
by Dragana Čenić
Date: 2020.04.22
11:01:33 +02'00'